

ФІНАНСИ, ГРОШОВИЙ ОБІГ, КРЕДИТ

УДК 336.71

<https://doi.org/10.31470/2306-546X-2022-52-147-155>

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ БАНКІВ

Городніченко Ю. В.,
Кучеренко М. А.

Предметом дослідження є сучасний стан діяльності вітчизняних банків України та шляхи здійснення ними ефективної інвестиційної діяльності.

Метою статті є дослідження та характеристика шляхів ефективного управління стратегією інвестиційної діяльності банку.

Методи, що були використані в процесі дослідження: метод системно-структурного аналізу й синтезу, метод порівняльного аналізу, узагальнення, загальнонаукові, спеціальні методи наукового пізнання та інші методи дослідження.

Результати роботи. Саме кредитні установи у світовій практиці є значним сегментом на ринку інвестування та відіграють значну роль у цьому процесі.

Однією зі складових ефективного управління сучасною банківською установою є реалізація ефективної інвестиційної діяльності, яка передбачає обов'язковий вибір ефективної інвестиційної стратегії.

Незбалансованість внутрішніх банківських процесів, як показує вітчизняна та міжнародна практика, найчастіше виступає основною передумовою розвитку кризової ситуації в окремому банку, є загрозою стабільного розвитку банківського сектора в цілому.

Однією з найголовніших проблем функціонування вітчизняних комерційних банків є нестабільність економічної ситуації в країні, а саме зниження темпів зростання ВВП, інфляція та девальвація національної валюти, що в свою чергу призвело до відтоку банківських депозитів, банкрутство значної кількості комерційних банків України, відповідно їх зменшення, пандемія Covid-19.

На інвестиції в цінні папери українські комерційні банки за останній рік виділили близько 17% від загальних активів банків.

Протягом багатьох років спостерігається негативне зниження частки банківського сектору з приводу здійснення інвестування в цінні папери, але відбулось зростанням сукупних активів банків в Україні. Крім того, позитивним моментом є збільшення частки інвестицій в цінні папери у загальних активах банків протягом останніх двох років, а саме з 13,97% у 2020 році до 16,88% у 2021 році.

Стратегія інвестиційної діяльності банку являє собою цілісний взаємопов'язаний структурований комплекс (система) послідовних дій (виважених управлінських рішень) в умовах ресурсних обмежень, який спрямований на формування довгострокової ефективної інвестиційної діяльності банку, зміцнення конкурентної позиції банку на інвестиційному ринку з урахуванням зміни його кон'юнктури.

Галузь застосування результатів. Результати дослідження можуть бути використані в діяльності Міністерства фінансів України, Верховної Ради України, Національної комісії з цінних паперів

та фондового ринку, в діяльності банківських установ, а також у закладах вищої освіти при викладанні економічних дисциплін.

Висновки. Таким чином, у діяльності комерційних банків гранично високий ступінь ризиків, а управлінські помилки можуть потягти за собою найтяжчі наслідки – відтак ефективне управління для комерційних банків стає особливо значущим. Проте ключові складові теорії банківського менеджменту поки що слабо впроваджені в практичну роботу більшості вітчизняних комерційних банків. Це стосується і того аспекту даної теорії, який пов'язаний з управлінням інвестиційним банківським портфелем. Отже, адаптація теорії управління інвестиційним портфелем комерційних банків до специфіки української економіки є безальтернативною необхідністю.

Ключові слова: стратегія, інвестиція, інвестиційний портфель банку, інвестиційна стратегія, стратегія управління інвестиційним портфелем банків.

СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ И ПУТИ УЛУЧШЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ОТЕЧЕСТВЕННЫХ БАНКОВ

Городниченко Ю. В.,
Кучеренко Н. А.

Предметом исследования является современное состояние деятельности отечественных банков Украины и пути осуществления ими эффективной инвестиционной деятельности.

Целью статьи является исследование и характеристика путей эффективного управления стратегией инвестиционной деятельности банка.

Методы, которые были использованы в процессе исследования: метод системно-структурного анализа и синтеза, метод сравнительного анализа, обобщения, общенаучные, специальные методы научного познания и другие методы исследования.

Результаты работы. Именно кредитные учреждения в мировой практике являются значительным сегментом рынка инвестирования и играют значительную роль в этом процессе.

Одной из составляющих эффективного управления современным банковским учреждением есть реализация эффективной инвестиционной деятельности, которая предусматривает обязательный выбор эффективной инвестиционной стратегии.

Несбалансированность внутренних банковских процессов, как показывает отечественная и международная практика, чаще всего выступает основным условием развития кризисной ситуации в отдельном банке, является угрозой стабильного развития банковского сектора в целом.

Одной из самых главных проблем функционирования отечественных коммерческих банков является нестабильность экономической ситуации в стране, а именно снижение темпов роста ВВП, инфляция и девальвация национальной валюты, что привело к оттоку банковских депозитов, банкротства значительного количества коммерческих банков Украины, соответственно их уменьшение, пандемия Covid-19.

На инвестиции в ценные бумаги украинские коммерческие банки за последний год выделили около 17% общих активов банков.

В течение многих лет наблюдается негативное снижение доли банковского сектора по поводу осуществления инвестирования в ценные бумаги, но произошло рост совокупных активов банков в Украине. Кроме того, положительным моментом является увеличение доли инвестиций в ценные бумаги в общих активах банков за последние два года, а именно с 13,97% в 2020 году до 16,88% в 2021 году.

Стратегия инвестиционной деятельности банка представляет собой целостный взаимосвязанный структурированный комплекс (система) последовательных действий (взвешенных управленческих решений) в условиях ресурсных ограничений, направленный на формирование долгосрочной эффективной инвестиционной деятельности банка, укрепление конкурентной позиции банка на инвестиционном рынке с учетом изменения его конъюнктуры.

Область применения результатов. Результаты исследования могут быть использованы в деятельности Министерства финансов Украины, Верховной Рады Украины, Национальной комиссии по ценным бумагам и фондовому рынку, деятельности банковских учреждений, а также в учреждениях высшего образования при преподавании экономических дисциплин.

Выводы. Таким образом, в деятельности коммерческих банков предельно высока степень рисков, а управленческие ошибки могут повлечь за собой самые тяжелые последствия – поэтому эффективное управление для коммерческих банков становится особенно значимым. Однако ключевые составляющие теории банковского менеджмента пока слабо внедрены в практическую работу большинства отечественных коммерческих банков. Это касается и того аспекта данной теории, связанного с управлением инвестиционным банковским портфелем. Итак, адаптация теории управления инвестиционным портфелем коммерческих банков к специфике украинской экономики является безальтернативной необходимостью.

Ключевые слова: стратегия, инвестиция, инвестиционный портфель банка, инвестиционная стратегия, стратегия управления инвестиционным портфелем банков.

**CURRENT STATE AND WAYS TO IMPROVE THE EFFICIENCY
OF INVESTMENT ACTIVITIES OF DOMESTIC BANKS****Horodnichenko Yuliia,
Kucherenko Mykola**

Subject of research is the current state of activity of domestic banks of Ukraine and ways of their effective investment activities.

The purpose of the article is to study and characterize the ways of effective management of the bank's investment strategy.

Methods used in the research process: method of system-structural analysis and synthesis, method of comparative analysis, generalization, general science, special methods of scientific knowledge and other research methods.

Study results. Credit institutions in world practice are a significant segment of the investment market and play a significant role in this process.

One of the components of effective management of a modern banking institution is the implementation of effective investment activities, which requires the selection of an effective investment strategy.

The imbalance of domestic banking processes, as shown by domestic and international practice, is often the main prerequisite for the development of a crisis situation in an individual bank, is a threat to the stable development of the banking sector as a whole.

One of the main problems in the functioning of domestic commercial banks is the instability of the economic situation in the country, namely declining GDP growth, inflation and devaluation of the national currency, which in turn led to the outflow of bank deposits, bankruptcy of many commercial banks in Ukraine. Covid-19.

Over the past year, Ukrainian commercial banks have allocated about 17% of total bank assets to invest in securities.

For many years, there has been a negative decline in the share of the banking sector in investing in securities, but there has been an increase in total assets of banks in Ukraine. In addition, the positive point is the increase in the share of investments in securities in the total assets of banks over the past two years, namely from 13.97% in 2020 to 16.88% in 2021.

The strategy of the bank's investment activity is an integral interconnected structured complex (system) of consecutive actions (balanced management decisions) under resource constraints, which is aimed at forming long-term effective investment activities of the bank, strengthening the bank's competitive position in the investment market.

Application of results. The results of the study can be used in the activities of the Ministry of Finance of Ukraine, the Verkhovna Rada of Ukraine, the National Commission on Securities and Stock Market, in the activities of banking institutions, as well as in higher education institutions in teaching economic disciplines.

Conclusions. Thus, there is an extremely high degree of risk in the activities of commercial banks, and managerial errors can lead to the most serious consequences - so effective management for commercial banks becomes especially important. However, the key components of the theory of banking management are still poorly implemented in the practice of most domestic commercial banks. This also applies to the aspect of this theory, which is related to the management of the investment banking portfolio. Thus, the adaptation of the theory of investment portfolio management of commercial banks to the specifics of the Ukrainian economy is an unalterable necessity.

Key words: strategy, investment, banks investment portfolio, investment strategy, banks investment portfolio management strategy.

JEL Classification: O39, G21, G24, L10.

Постановка проблеми. Сьогодні стан банківської інвестиційної діяльності вказує на низьку активність розвитку даної сфери через причини, що стосуються як загального рівня розвитку національної економіки, так і рівня розвитку банківської системи. Основними причинами незацікавленості банків у фінансуванні інвестиційних проектів є: значні ризики, невідповідність термінів ресурсної бази термінам реалізації інвестицій, недостатність державного стимулювання інвестиційної діяльності банків.

Аналіз останніх публікацій та невирішена частина проблеми. Дослідженням сучасного стану банківської інвестиційної діяльності та чинників її гальмування займалися такі вітчизняні вчені, як І. Бланк, Б. Губський, О. Васюренко, М. Житар, Р. Квасницька, М. Кужелев, О. Лапко, Б. Луців, А. Мороз, Т. Майорова, А. Пересада, Н. Савіна, М. Савлук, Р. Слав'юк, Л. Шкварчук та інші. Серед зарубіжних вчених, що займалися вивченням даного питання як на теоретичному, так і методологічних рівнях необхідно виділити М. Бірман, В. Бочаров, Р. Брейлі, Ю. Біргхем, М. Міллер, С. Росс, У. Шарп та інші.

Виклад основного матеріалу. На сучасному етапі розвитку економіки України проблема залучення інвестицій та підйому на цій основі вітчизняного виробництва є центральною, саме від її успішного рішення залежить напрямок і темпи подальших економічно-соціальних перетворень в Україні і в кінцевому результаті політична стабільність суспільства.

Рішення проблеми залучення інвестицій потребує розробки та впровадження в практику визначених стратегій реалізації інвестиційної діяльності, що ефективно забезпечує залучення і цільове використання інвестицій.

Саме кредитні установи у світовій практиці є значним сегментом на ринку інвестування та відіграють значну роль у цьому процесі. Українські банки мають ще незначний досвід у здійсненні інвестицій, але з кожним роком ці операції зростають. Такі дані підтверджуються не тільки цифровими показниками, а й значним зростанням відповідних служб та підрозділів у банківських установах. Поведінка комерційних банків на інвестиційному ринку значною мірою залежить від обраної ними інвестиційної стратегії, яка впливає із загальної стратегії банку і має вплив на формування інвестиційної політики, вибір шляхів її реалізації, форм і методів управління ресурсами.

Однією зі складових ефективного управління сучасною банківською установою є реалізація ефективної інвестиційної діяльності, яка передбачає обов'язковий вибір ефективної інвестиційної стратегії. Керівництво будь-яких банків як державних, так і приватних, також банків з іноземним капіталом розробляє й приймає альтернативні рішення для ефективного функціонування банку.

Незбалансованість внутрішніх банківських процесів, як показує вітчизняна та міжнародна практика, найчастіше виступає основною передумовою розвитку кризової ситуації в окремому банку, є загрозою стабільного розвитку банківського сектора в цілому. В умовах недостатньої гнучкості прийняття рішень та несвоечасність коригування стратегії українських банків в умовах розвитку кризової ситуації доцільно розвивати стратегії та здійснювати зміни інституційного середовища, необхідних для розробки якісної інвестиційної стратегії банку.

Враховуючи динаміку розвитку банківської системи в Україні, варто зауважити, що за останні 20 років спостерігались як періоди зростання, так і періоди спадання показника фінансового результату банків. На рис. 1 можна спостерігати зміну фінансових результатів українських банків протягом 2009-2020 рр.

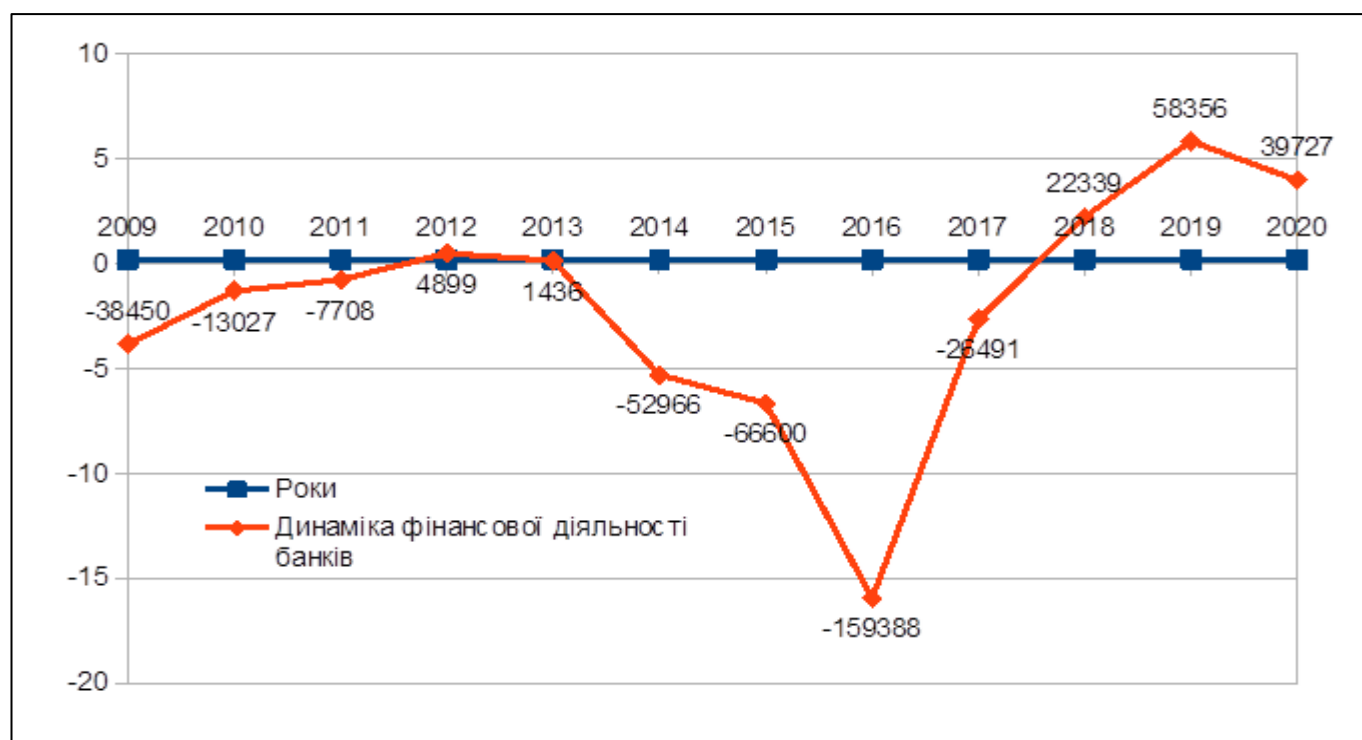

Рисунок 1. Динаміка фінансових результатів діяльності банків з 2009-2020 рр. [1]

З наведеної вище діаграми можна зробити висновок, що фінансово-економічна криза 2008-2009 років негативно вплинула на банківську систему України. Фінансовий результат вітчизняних банків у 2009-2011рр. характеризується негативними значеннями. Протягом наступних двох років (2012-2013 рр.) відбулось відновлення і описує діяльність банківських установ, як загалом позитивний фінансовий результат.

Проте події 2014р. спричинили чергову фінансово-економічну та політичну кризу, внаслідок якої:

- у наступні роки спостерігалось значне зниження темпів зростання ВВП;
- інфляція та девальвація національної валюти, що в свою чергу призвело до відтоку банківських депозитів;
- банкрутство значної кількості комерційних банків України.

У 2016 році понад 20 комерційних банків були визнані неплатоспроможними, а в 2015 році з ринку вийшли понад 30 банків за різних обставин. Динаміка кількості банків України протягом 2010-2022 рр. представлено на рис. 2.

Показники фінансових результатів з 2018 року показує, що діяльність банків вийшла на новий позитивний рівень. Однак через кризу яку спричинив Covid-19, з 2019 року спостерігається:

1. загальний спад банківської активності;
2. зниження попиту на банківські послуги та кредити.

Відповідно це призвело до зниження фінансових результатів діяльності банківської системи загалом.

Отже, можна зробити певний висновок, що однією з найголовніших проблем функціонування вітчизняних комерційних банків є нестабільність економічної ситуації в країні.

ФІНАНСИ, ГРОШОВИЙ ОБІГ, КРЕДИТ

Очевидним є той факт, що розвиток інвестиційної діяльності банків тісно пов'язаний зі здійсненням операцій з цінними паперами. На інвестиції в цінні папери українські комерційні банки за останній рік виділили близько 17% від загальних активів банків.

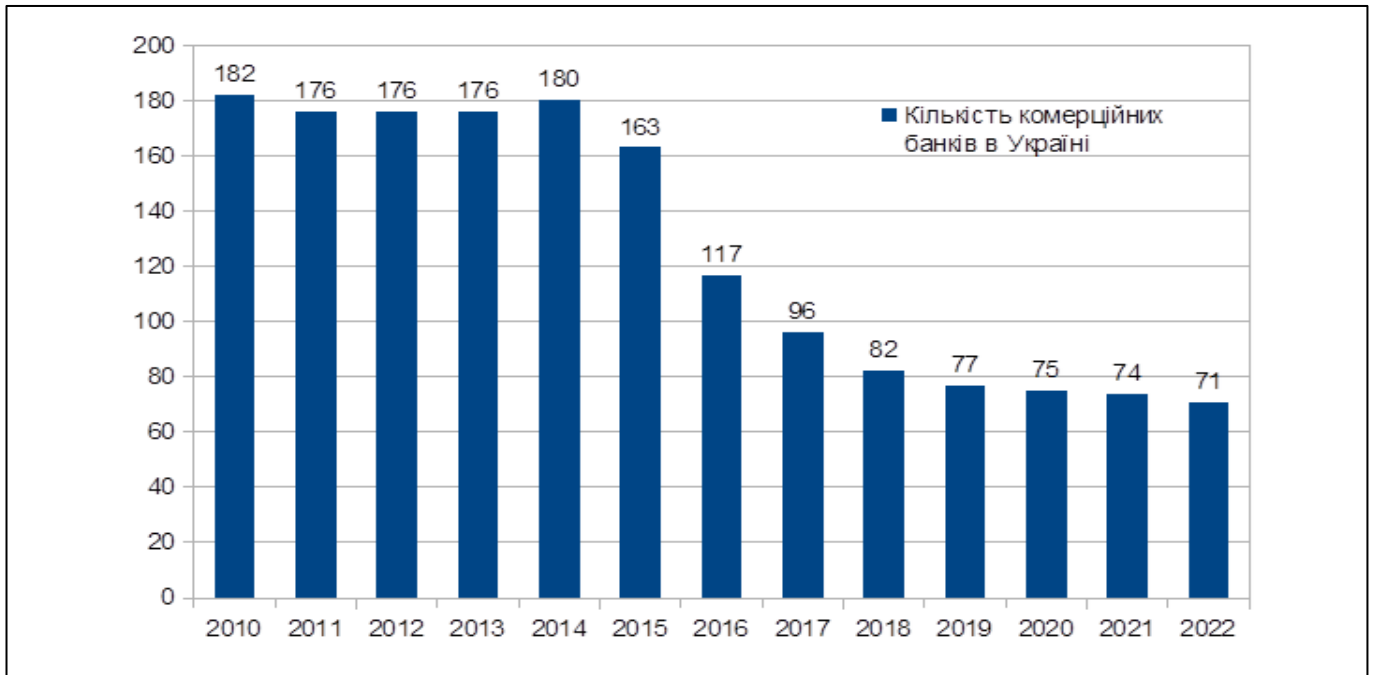

Рисунок 2. Динаміка кількості комерційних банків в Україні за 2010-2022 рр. [2]

В таблиці 1 можна побачити динаміку вкладень у цінні папери та загальну суму активів банків протягом 2017-2021 рр.

Таблиця 1. Динаміка інвестиційної діяльності банків в Україні протягом 2017-2021 рр. (станом на 1.01, млн грн) [1]

Показник	2017	2018	2019	2020	2021
Інвестиції у цінні папери	270 702	275 342	234 069	208 589	307 741
Загальна сума активів	1 274 732	1 350 403	1 367 163	1 493 298	1 822 841

Далі розглянемо динаміку частки банківських інвестицій у цінні папери в загальних банківських активах протягом 2017-2021 рр., представлено на рисунку 3.

Отже, з результатів діаграми зображеної на рисунку 3, ми бачимо, що протягом багатьох років спостерігається негативне зниження частки банківського сектору з приводу здійснення інвестування в цінні папери, але відбулось зростанням сукупних активів банків в Україні. Крім того, позитивним моментом є збільшення частки інвестицій в цінні папери у загальних активах банків протягом останніх двох років, а саме з 13,97% у 2020 році до 16,88% у 2021 році.

Так виникає необхідність створення в банківських установах стратегії інвестиційної діяльності банку, з метою оптимізації та стабілізації діяльності банків на шляху до ефективної інвестиційної діяльності, що спричинить позитивний вплив загалом на економіку держави та її привабливість для іноземного інвестора.

На думку більшості вчених, стратегія інвестиційної діяльності банку являє собою цілісний взаємопов'язаний структурований комплекс (система) послідовних дій (виважених управлінських рішень) в умовах ресурсних обмежень, який спрямований на формування довгострокової ефективної інвестиційної діяльності банку, зміцнення конкурентної позиції банку на інвестиційному ринку з урахуванням зміни його кон'юнктури.

Як правило, у вітчизняних банках інвестиційна стратегія представлена в Інвестиційній декларації [3] банку, тобто нормативному документі, що відображає стратегічні плани на 3-5 років. Наявність розробленої Інвестиційної декларації дозволяє вирішувати такі основні завдання:

1. Забезпечення узгодженість тактичних рішень по різних підрозділах з виділенням відповідальних, виконавців та учасників.

2. Мінімізувати операційні ризики різних підрозділів банку.

3. Обґрунтувати вибір пріоритетних і другорядних завдань і ресурсів для їх вирішення.

4. Знизити транзакційні витрати з його реальних і потенційних клієнтів, партнерів і контрагентів.

Інвестиційна стратегія комерційного банку, повинна:

- включати в себе заходи як короткострокового, так і довгострокового характеру;

- вирішувати гострі проблеми, що існують в комерційному банку, в частині інвестиційної діяльності банку;

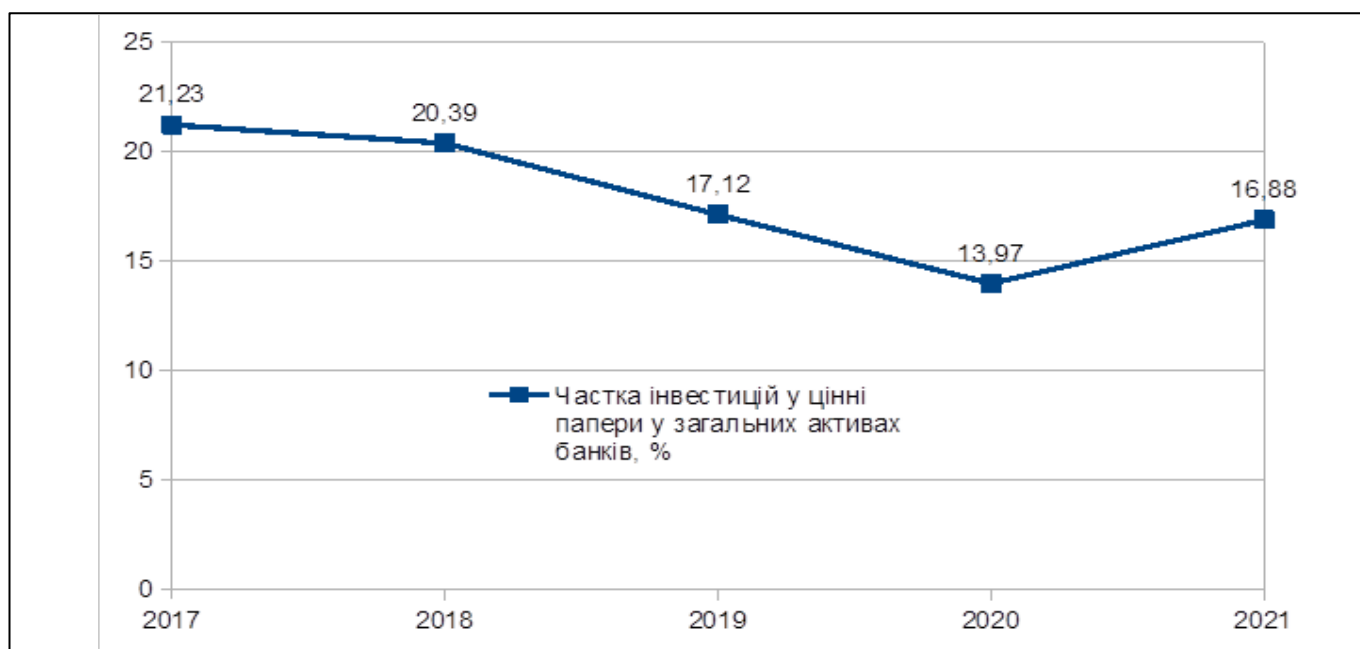

Рисунок 3. Динаміка частки банківських інвестицій у цінні папери в загальних банківських активах протягом 2017-2021 рр., (у %) [1]

- мати ясно сформульовану мету (наприклад, вирішення проблеми ліквідності, зниження рівня ризику, підвищення рівня прибутковості);

- бути комплексною, враховувати всі сфери діяльності, всі зовнішні і внутрішні чинники діяльності;

- адекватно реагувати на існуючі проблеми та ідентифікувати причини кризового стану.

Формування і функціонування інвестиційної стратегії засноване на наступних принципах:

1. принцип інтегрованості означає, що інвестиційна стратегія банку повинна органічно інтегруватися в загальну систему управління банком, виступаючи однією з основних і функціональних підсистем, яка забезпечує реалізацію як стратегічних, так і тактичних завдань;

2. принцип системності припускає, що при розробці інвестиційної стратегії банк розглядається як певна система, повністю відкрита для активної взаємодії із зовнішнім інвестиційним середовищем. Відкритість банку як соціально-економічної системи та його здатність до самоорганізації дозволяють забезпечувати якісно новий рівень формування його інвестиційної стратегії;

3. принцип комплексності передбачає те, що процес стратегічного управління інвестиційною діяльністю банку являє собою складний організаційно-управлінський комплекс;

4. принцип динамічності передбачає своєчасну і чітку реакцію менеджерів інвестиційного відділу банку на заміну параметрів інвестиційної діяльності у зовнішній і внутрішньому середовищі банку;

5. принцип субоптимальності припускає, що витрати на планування (бюджетування) стратегічного управління інвестиційної діяльності банку повинні раціонально співвідноситися з отриманими результатами;

6. принцип обґрунтованості передбачає врахування всіх лімітів фінансових ресурсів банку, на основі раціональних норм і нормативів, на використанні прогресивних методів їх розробки;

7. принцип варіативності передбачає розробку менеджерами інвестиційного відділу окремих управлінських рішень в сфері формування інвестиційних ресурсів банку відповідно до системи критеріїв впливу на інвестиційну стратегію;

8. принцип цільової спрямованості передбачає формування та реалізацію стратегії здійснення ефективної інвестиційної діяльності банку, орієнтоване на існуючий фінансово-економічний стан, на соціально-економічні завдання і потреби інвестиційного ринку в певний період часу;

9. принцип адаптації враховує певний резерв на впровадження стратегічного управління інвестиційної діяльності банку в загальну систему менеджменту банку;

10. принцип узгодженості виникає в необхідності узгодження різномірних інтересів і цілей при реалізації головних завдань реалізації інвестиційної діяльності банку.

Однією зі складових ефективного управління сучасною банківською установою є реалізація ефективної інвестиційної діяльності, яка передбачає обов'язковий вибір ефективної інвестиційної стратегії. Головні підходи до тлумачення поняття «стратегія управління інвестиційним портфелем банків» можна об'єднати в такі групи:

- загальний підхід - під стратегією управління інвестиційним портфелем банків у широкому розумінні прийнято розуміти сукупність заходів, спрямованих на розробку і реалізацію дій з управління портфелем інвестицій, а також досягнення оптимального поєднання прямих і портфельних інвестицій з метою забезпечення нормальної діяльності, збільшення прибутковості операцій, підтримки допустимого рівня їх ризикованості і ліквідності інвестиційних активів;

• науковий підхід - «інвестиційну стратегію» тлумачать більш вузько, як «систему довгострокових цілей інвестиційної діяльності і вибір найбільш ефективних шляхів їх досягнення» «не тільки як інструмент, що використовується для закріплення або поліпшення своєї позиції на ринку, а також як один з основних елементів інвестиційної політики підприємства – складової інвестиційної діяльності, яка, у свою чергу, є одним із важелів регулювання суб'єктів господарювання».

Розробка найбільш ефективних шляхів реалізації стратегічних цілей інвестиційної діяльності здійснюється за двома напрямками [4]. Одне з них охоплює розробку стратегічних напрямків інвестиційної діяльності, інше – розробку стратегії формування інвестиційних ресурсів. В процесі розробки стратегічних напрямків інвестиційної діяльності послідовно вирішуються такі завдання:

1. Визначення співвідношення різних форм інвестування на окремих етапах перспективного періоду;
2. Визначення галузевої спрямованості інвестиційної діяльності;
3. Визначення регіональної спрямованості інвестиційної діяльності.

Таким чином, прийняття стратегічних рішень в інвестиційній діяльності банків має бути ефективно вбудовано в основні функції управління:

• планування і прогнозування – визначення об'ємів надходжень і витрат від здійснення інвестицій; вибір інвестиційної політики; планування інвестиційної діяльності банку; формування інвестиційного портфелю; розробка інвестиційної стратегії

• оцінка і аналіз – облік та аналіз факторів, які впливають на інвестиційну діяльність банку; виявлення альтернативних варіантів вкладення капіталу; оцінка диверсифікації інвестиційного портфелю; оперативний моніторинг стану інвестиційного ринку; оцінка і ранжування інвестиційних ризиків; аналіз реалістичності прогнозів,

• контроль – порівняння планових і фактичних показників для визначення ступеню досягнення цілі; встановлення допустимих меж відхилення рівня ризику, прибутковості і ліквідності інвестиційних інструментів; моніторинг інвестиційного портфелю банку

• регулювання – заходи щодо подолання негативних показників; збільшення диверсифікації інвестиційних ризиків або використання інших методів управління ризиками.

На сьогодні, кожен банк розробляє власний стратегічний напрямок, для покращення власної діяльності на фінансовому ринку, зокрема інвестиційної.

Керівництво будь-яких банків як державних, так і приватних, також банків з іноземним капіталом розробляє й приймає альтернативні та інноваційні стратегічні рішення для покращення ефективності діяльності, зокрема: страхування, лімітація, диверсифікація, хеджування і придбання додаткової інформації [5]. Проте головним недоліком цих рішень на кожному етапі є додаткові фінансові витрати (табл. 2).

Таблиця 2. Комплекс альтернативних та інноваційних стратегічних рішень щодо покращення ефективності інвестиційної діяльності банків

Назва заходу	Зміст	Переваги та недоліки
Страхування	Завчасне зовнішнє резервування ресурсів, спрямованих на компенсацію збитків від майбутніх можливих втрат, що викликані реалізацією певних ризиків інвестиційного проекту	«+» - не потребує додаткових витрат часу «-» - додаткові фінансові витрати на сплату страхового внеску
Диверсифікація	Обмеження впливу фактора ризику за рахунок уникнення надмірної концентрації за одним портфелем шляхом пошуку та поєднання портфелів, які за однакових умов приводять до різних не обов'язково прямо протилежних результатів. Диверсифікація є методом пом'якшення ризику, який застосовується як щодо активних, так і пасивних операцій [6].	«+» - відсутні додаткові фінансові витрати, обмеження ризику, що пов'язаний з володінням одним активом (видом діяльності, постачальником) «-» - трудомісткість процедури, що пов'язана з додатковими витратами часу на формування балансу між прибутком і ризиком, можливий неправильний вибір об'єктів інвестування
Лімітація	Установлення граничних максимальних або мінімальних значень внутрішніх показників проекту з метою зменшення ризику та підвищення ефективності інвестиційної діяльності банку	«+» - Обмеження збитків до певного прийняттого рівня, не складний у застосуванні «-» - обмежує одержання можливих прибутків
Хеджування	Різновид страхування, передбачає відкриття угод на одному ринку для компенсації впливу цінних ризиків рівній але протилежній позиції на іншому ринку	«+» - Допомогає зафіксувати прибуток на певному рівні «-» - Відмова від можливості отримання додаткового прибутку
Хеджування	Різновид страхування, передбачає відкриття угод на одному ринку для компенсації впливу цінних ризиків рівній але протилежній позиції на іншому ринку	«+» - Допомогає зафіксувати прибуток на певному рівні «-» - Відмова від можливості отримання додаткового прибутку
Придбання додаткової інформації	Придбання інформації для розширення ринку інвестування та запобігання / зменшення дії ризикових факторів, пов'язаних з інвестиційною діяльністю	«+» - зменшення ризику за рахунок зменшення невизначеності «-» - додаткові фінансові витрати, пов'язані з придбанням інформації

Найбільшу кількість інвестицій становить портфель цінних паперів на продаж. Це і зрозуміло, адже банк, будь-яким методом хоче отримати прибуток при найменших затратах. Вартість вкладання в цінні папери хоча і збільшується з кожним роком, проте і сама частка вкладання також збільшується. Тому можна сказати, що вітчизняні банки ще недостатньо відводять увагу інвестуванню власних коштів та проведенню операцій як професійні учасники на ринку цінних паперів. На сьогодні, фондовий чинник не розглядається банківським сектором України як один з основних у системі аналізу його стратегічної конкурентоспроможності.

Висновки. Таким чином, вибір стратегії розвитку інвестиційної діяльності, полягає в оптимальному розширенні альтернативних можливостей формування і реструктуризації інвестиційного портфелю на основі раціонального, ефективного та легітимного подолання інституційних, адміністративних і ринкових обмежень. При цьому правомірне подолання інституційних обмежень можливе на основі покращення показників банківської діяльності, які виступають регулюючими параметрами, перш за все величини регулятивного капіталу, якості портфелю активів і інших, а також формування інвестиційного портфелю, що представляє максимальний запас відносно встановлення нормативів в майбутньому. Основною метою стратегічного процесу прийняття рішень в інвестиційній діяльності банків є забезпечення національної економіки інвестиційними ресурсами за умови збереження реальної вартості власного капіталу банку від впливу інвестиційних ризиків на основі ринкової, інституційної і адміністративних складових.

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://minfin.com.ua>
3. Положення про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії: затверджено Указом Президента України «Про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії» від 19.02.1994 № 55/94. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55/94>
4. Кузнєцова А., Карпа Я. Банківський сектор України як джерело фінансування інвестиційно-інноваційної діяльності. Вісник НБУ. 2014. №1. С. 60-64.
5. Бєлай С. В. Державні механізми протидії кризовим явищам соціально-економічного характеру: теорія, методологія, практика: монографія. Харків, 2015. 349 с.
6. Постанова від 11 червня 2018 року №64 «Про затвердження Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах». Із змінами і доповненнями, внесеними постановами Правління Національного банку України, від 26 січня 2021 року №9. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/PB18095.html

References

1. Ofitsiyniy sait Natsionalnoho banku Ukrainy. [Official site of the National Bank of Ukraine]. URL: <https://bank.gov.ua>.
2. Ofitsiyniy sait Ministerstva finansiv Ukrainy. [Official site of the Ministry of Finance of Ukraine]. URL: <https://minfin.com.ua>
3. Polozhennia pro investytsiini fondy ta investytsiini kompanii: zatverdzheno Ukazom Prezidenta Ukrainy «Pro investytsiini fondy ta investytsiini kompanii» vid 19.02.1994 № 55/94. [On investment funds and investment companies]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55/94>
4. Kuznietsova A., Karpa Ya. (2014). Bankivskiy sektor Ukrainy yak dzherelo finansuvannia investytsiino-innovatsiinoi diialnosti. [The banking sector of Ukraine as a source of financing investment and innovation activities]. Visnyk NBU, 1. 60-64.
5. Bielai S. V. (2015). Derzhavni mekhanizmy protydii kryzovym yavyscham sotsialno-ekonomichnoho kharakteru: teoriia, metodolohiia, praktyka: monohrafiia. [State mechanisms for counteracting crisis phenomena of socio-economic nature: theory, methodology, practice]. Kharkiv. 349 s.
6. Postanova vid 11 chervnia 2018 roku №64 «Pro zatverdzhennia Polozhennia pro orhanizatsiiu systemy upravlinnia ryzykamy v bankakh Ukrainy ta bankivskykh hrupakh». [On approval of the Regulations on the organization of the risk management system in banks of Ukraine and banking groups]. Iz zminamy i dopovnenniamy, vnesenymy postanovamy Pravlinnia Natsionalnoho banku Ukrainy, vid 26 sichnia 2021 roku №9. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/PB18095.html

ДАНІ ПРО АВТОРІВ

Городніченко Юлія Вадимівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування, Університет Григорія Сковороди в Переяславі
вул. Сухомлинського 30, м. Переяслав, 08401, Україна
e-mail: yuliyagorodnichenko@gmail.com
ORCID ID: 0000-0003-0473-8101
Researcher ID: AAG-6099-2019

Кучеренко Микола Анатолійович, старший викладач кафедри фінансів, обліку та оподаткування, Університет Григорія Сковороди в Переяславі,
вул. Сухомлинського 30, м. Переяслав, 08401, Україна
ORCID ID: 0000-0002-7840-0755
e-mail: mak24.75@meta.ua

ДАННЫЕ ОБ АВТОРАХ

Городниченко Юлия Вадимовна, кандидат экономических наук, доцент кафедры финансов, учета и налогообложения, Университет Григория Сковороды в Переяславе
ул. Сухомлинского 30, г. Переяслав, 08401, Украина
e-mail: yuliyagorodnichenko@gmail.com

Кучеренко Николай Анатольевич, старший преподаватель кафедры финансов, учета и налогообложения, Университет Григория Сковороды в Переяславе,
ул. Сухомлинского 30, г. Переяслав, 08401, Украина
e-mail: mak24.75@meta.ua

DATA ABOUT AUTHORS

Horodnichenko Yuliia, Ph.D. in Economics, Associate Professor, Chair of Finances, Accounting and Taxation, Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav
Sukhomlynsky Str. 30, Pereyaslav, 08401, Ukraine
e-mail: yuliyagorodnichenko@gmail.com

Kucherenko Mykola, Senior Lecturer of the Department of Finance, Accounting and Taxation, Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav,
Sukhomlynsky Str. 30, Pereyaslav, 08401, Ukraine
e-mail: mak24.75@meta.ua

УДК 336.142.3

<https://doi.org/10.31470/2306-546X-2022-52-155-160>

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ФІНАНСУВАННЯ ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Макогон В. Д.

***Актуальність теми дослідження.** В умовах пандемії COVID-19 вагомим інструментом регулювання суспільних процесів є система фінансування сфери охорони здоров'я. Відповідно оцінка її інституційних складових, фінансово-економічних ризиків в даній галузі є важливою умовою формування та реалізації обґрунтованої державної політики у сфері охорони здоров'я.*

***Постановка проблеми.** В умовах погіршення трендів національного економічного розвитку вагомими завданнями є: обґрунтування пріоритетних напрямів державної політики у сфері охорони здоров'я, зокрема щодо зміцнення системи фінансування в даній галузі, забезпечення економічно обґрунтованого рівня підвищення соціальних стандартів. При цьому основою якісного рівня реалізації державної політики у сфері охорони здоров'я є її взаємоузгодженість із стратегічними напрямками соціально-економічного розвитку країни на короткострокову, середньострокову та довгострокову перспективу.*

***Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Проблематика формування та реалізації державної політики у сфері охорони здоров'я, фінансування охорони здоров'я доволі поширена в наукових дослідженнях. Це роботи зарубіжних та вітчизняних науковців: Барроу Х., Белли П., Гупти С., Далі Ею, Джигіра І., Матнонната Ж., Майнзюка До, Спаркеса С., Адаменко І., Лисяк Л., Чугунова І. та інших.*

***Виділення недосліджених частин загальної проблеми.** Зазначені вище питання актуалізуються у зв'язку з погіршенням тренду економічного розвитку, пандемії COVID-19, що вимагає розв'язання низки конкретних завдань, пов'язаних з зміцненням системи фінансування сфери охорони здоров'я.*

***Постановка завдання, мети дослідження.** Завданнями дослідження є: розкрити роль системи фінансування сфери охорони здоров'я у регулюванні соціально-економічних процесів; обґрунтувати особливості системи фінансування сфери охорони здоров'я в сучасних умовах; здійснити аналіз та оцінку видатків на охорону здоров'я Державного бюджету України. Метою дослідження є розкриття напрямів державної політики щодо розвитку системи фінансування сфери охорони здоров'я.*

***Метод або методологія проведення дослідження.** У статті застосовано сукупність методів наукового дослідження: системного підходу, статистичного аналізу, структурування, синтезу та ін.*

***Викладення основного матеріалу.** Розкрито роль системи фінансування сфери охорони здоров'я у регулюванні соціально-економічних процесів. Обґрунтовано особливості системи фінансування сфери охорони здоров'я в сучасних умовах. Здійснено аналіз та оцінку видатків на охорону здоров'я Державного бюджету України. Обґрунтовано напрями державної політики щодо розвитку системи фінансування сфери охорони здоров'я.*

***Галузь застосування результатів.** Результати дослідження можуть бути використані в процесі формування та реалізації державної політики у сфері охорони здоров'я.*

***Висновки відповідно до статті.** Обґрунтованість реалізації державної політики у сфері охорони здоров'я є ваговою умовою суспільного розвитку. З метою підвищення якісного рівня функціонування системи фінансування сфери охорони здоров'я, на даному етапі, доцільним є: здійснення заходів із*